

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 „ — „
Negyedévre . . . 2 „ 50 „
Egy óra . . . — „ 85 „
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT. Mária-u. 1. sz.
a kir. itélőtábla épületével szemben,
hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó fölszólalások intézendők.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
I. EMELET

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Atok fogta meg a magyart...

Pécs, 1896. augusztus hó 7.

(*) Ezelőtt tizenhét esztendővel érkezett Nagy-Váradra egy fiatal ember, akinek a névjegyén ez állott: „Rozeneki báró dr. Rosner Erwin, jogtanár.“ A fiatal báró, mint az ottani jogakademia tanára, leereszkedő, nyájas modoránál fogva csakhamar népszerűsége tette szert a polgárság körében, s politikai érzelmeiből nem csinálván titkot, csakhamar az ottani 48-as párt elnöke lett. Ez a fiatal ember aztán később otthagya kathedráját, képviselő lett, persze telivér kormánypárti, és mint ilyen, gyorsan kapaszkodhatott az ugorkafán, főispán, méltóságos ur lett belőle. Ma már Máramarosban főügynöke a kormánynak.

Ki ne ismerné Vadnay Andort, akit 1884-ben Tapolcán választottak meg 48-as és antiszemita programmal; s szintén átcsapott a szent fazekak táborába és ma már Csongrád vármegyének rettegett basája. Itt is, ott is az elvtagadás haszonnal járt. Lehet, hogy ezek a példák kísértenek, midőn manapság is előfordul, hogy elv és jellem tekintetében eddigelé kifogástalanoknak tartott férfiak abba a táborba szegődnek, ahol a működésüket meg is jutalmazták, ahol rang, befolyás, hatalom és mi fő: jövedelem kárpótolják az elveszett népszerűségért.

Kicsiny község Veszprém megyében Enying, de lakosai tiszta magyarok, valamint a vele csoportosított községeké is,

akik érzelmeikhez hiven, a legutóbbi téli választások alkalmával képviselőjükké Matkovits Tivadart választották, tiszta függetlenségi és 48-as programmal. Ez a mindenkor elvszilárd férfiú tegnap megcáfolta önmagát, és egy nyilatkozatában kijelenti, hogy megunván a pártunk kebelében dúló herce-hurcát, okosabbat nem tehetett, mint belépett a kormánypártba.

Ez az eset csak a kezdet, minden jel arra mutat, hogy a gyászos és megdöbbentő példát többen követni fogják; miért is az igaz hazafiak szívében a legkomolyabb aggodalmakat keltheti föl annál az oknál fogva, mert ez a halált okozó betegség súlyos és ragályos. Matkovitsot, a 48-as párt képviselőjét is a politikai erkölcselenség halálos kaszája tarolta le. A betegség, mely politikai halálát okozta, a kormánypárttal való paktálásnak és cimboráskodásnak a nyavalyája.

Nem kutatjuk, vajjon a politikai erkölcselenség szomorú áldozatának az esze volt-e rövid, a szíve volt-e gyöngye, a zsebe volt-e üres, amikor megbotlott; de annyi tény, hogy Matkovits rövid képviselőházi szereplésében megtaláljuk annak a veszedelmes betegségnek a jelenségeit, a melyek előbb-utóbb a bukáshoz vezetnek. Matkovits már 1892 óta gördült lefelé azon a lejtőn, mely folytonos színváltozások közt végre is eljuttatta a lejtő aljára.

Matkovits Tivadar azok közé az ellenzéki képviselők közé tartozott, a kiknek távollétére minden fontos szavazásnál biz-

ton számított a kormánypárt. Azoknak a csoportjához tartozott, akik a képviselőház naplóinak közhitelű bizonyosága szerint a legutóbbi fontos szavazásoknál is, a mikor a kormány bukásáról lehetett volna szó, elmaradtak a szavazásról. Amíg odabent a Házban élet-halál harc folyt, addig ők a muzeum-kertben sétálgattak és rettegtek a liberális kormány sorsa fölött.

Ezeket az embereket a liberális egyházpolitikáért való együttes küzdelem annyira megtévesztette, hogy időközönként még Fehérvári miniszterrel is tudtak rokonszenvezni. Ezeknek a tulhajtott politikája tévesztette meg egyes vidékeken úgy a választókat, hogy például elveszett a mindig függetlenségi körmendi kerület. Ezek politikája mételyezte meg annyira a vidéket, hogy éppen nem meglepő dolog, ha a veszedelmes mételybe egyike-másika maga is beléhal.

Aki, kezében a függetlenségi lobogóval, a más pártokkal való paktálás lejtőjére lép, nemcsak a zászlót veszélyezteti, de maga is elbukhatik. A kormánynyal minden áron való barátkozás e szerencsétlen politikája okozhatta a Matkovits bukását is. Ő is az ily fajta politikusok ismert alakja volt.

De hát ki tehet róla, így volt ez régen, történelmünk lapjai bizonyítják, hogy mindig voltak árulók és renegátok, akik az igaz, nemzeti ügy védelméből egyszerre átcaptak a bennünket leigázni óhajtó hatalomhoz, így készültek legtöbb mágná-

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Méltóságos.

Attól tartok, hogy méltóságos urakká leszünk. Amint a jelek mutatják, a fenhéjazó demokrácia ezen követelésétől nem fog megmenteni semmi. A régi bárókat és Istenben boldogult erdélyi fejedelmeket, hála az egyenlőség utáni vágy legyőzhetlenségének, cím dolgában immár lepipáltuk és méltóztassanak ráemlékezni, most az következik, hogy a grófokat, kamarásokat és a méltóságos urak többi regiméit fogjuk lepipálni. Benne van a levegőben. Ha a totalizatóri művészet a címfuttatás eme turfján is szokásossá lenne, semmi se bizonyosabb, mint az, hogy Demokrácia csuful becsapná azokat, kik Arisztokrácia győzelmére fogadnának.

De elmondok egy történetet.

Mivelhogy megtörtént a dolog s az illetők még most is élnek, tartozom irántuk annyi kimélettel, hogy nem teszem őket híres embereké. De már ott kezdünk járni, hogy a híresség egészen megszokott dologgá lesz és ki fog menni a divatból. Az is csak addig ér valamit, míg ujság, de mikor annyi lesz már a híres név, hogy nem bírjuk em-

lékezetünkben megtartani, hogy egyik a másikat turja ki onnan, hát az lesz a dicsőség, ha eddig bírja minur egy-egy érdemesebb ember, hogy a nyilvánosság piacán ne hanyorgassák az ő tisztességes nevét.

Nevezem e szerint az én derék barátomat, kivel az eset történt Névtelennek, a falut pedig a melyben történt, Ismeretlennek.

Az én Névtelen barátom irodalmi ember; nem éppen azért, mintha írva, sőt el lenkezden: az írás mesterségét a magyar haza határán belül, prücsökéneklésnek tartja, az éneklés lekottázását és kiadását azonban praktikus hangyaészhez méltó hazafias vállalkozásnak. Hát mint, ki maga is az e féléken utazik s az irodalom ily értelembeni pártolását hazafiúi szent kötelességének tartja, közte s a nemzet geniusza közt intim viszony uralkodik.

Névtelen barátom teljesen bírja a geniusz bizalmát s általa méltó jutalomban részesül. Amint hogy az egyszeri Festetich grófnak, „a Gyurinak“, bakonyi erdőcskéje és Balaton tavacsakája vala, olyaténképpen van az én Névtelen barátomnak házacakája és nyomdacsakája Budapesten s hozzá még annyi pénzecskeje is, hogy Wertheim-szerényecskejében nem fére meg.

Azt állítják, — én ugyan még nem tapasztaltam, — hogy a mely ember a tár-

cájában nagyszámu ezreseket érez, az nemes embernek tartja magát és hogy tulajdonképpen az ilyen tömött tárca lenne a mai világ armálie. Az pedig való, hogy a mint Névtelen barátom ez armáliát saját birtokában érzé, arisztokratikusan kezdett gondolkosni, már mintha például földesur akarna lenni.

Hász . . . Mi is van abban. Az az, hogy „mert a valódi uraság a magyar káté szerint csakis a földes uraság“, tehát egy olyan emberre nézve, a kinek az uraság még ez ideig módjában nem állt, — abban van megírva minden. Csakhogy az nem éppen olyan könnyű dolog, mint a milyennek kinéz. A földes uraság nagyralátása egy kicsinyt ijesztő, mint a Fata Morgana ködből épült óriási alakja, hogy a ki nem tudja, kivel van dolga, képes tőle kétségbe esni. A földes uraságba csak nagy nehezen lehet bele tusskolni az ahhoz nem szokott embereket. Hogy már ő ezután kastélyban lakjék, négylovas hintóban járjon, vadászatokat tartson, meg ki tudja, mi mindenféle uri tempót utánozzon, a mikhez nem ért: hát már csak jobb lesz a megszokott körben és a megszokott barátok közt maradni, akik nem nevetik ki az embert.

Szóval, földesurrá lenni nem olyan könnyű dolog. Kell ahhoz egy kis elbizakodottság, egy kis bátorság, egy kis feleség, meg

saink, t. i. valamelyik ős cserbehagyta nemzetét és azért kapta rangját, birtokát, mindenét. Ujabban Tisza Kálmán csinált iskolát az elfeladásokból, követték százan, meg százan, kik ma valamennyien a hatalom boldog birtokosai.

A betegség, amely Matkovits politikai halálát okozta, oly veszedelmes, hogy hazafiúi kötelesség kiméletlen kézzel, tüzes vassal égetni ki parlamentünknek ezt a csúf sebet. A sirból, a melybe a politikai erkölcsstelenség Matkovitsot buktatta, kiáltólag hangzik az intő, figyelmeztető szó azok felé a politikusok felé, akik a kormányval való cimboráskodás téves tanait hirdetik. Vajha megértenék, mielőtt új kormány mandátumok vesznének el és új Matkovitsok dőlnek ki sorainkból.

Pedig félt, hogy az a gyalázatos vásár, amely most folyik a kerületek felszólításánál nagy titokban a kormányparti főműhelyben, sokakat megtántorít azok közül a jellemzilárdoknak hitt 48-as férfiak közül, akik kerületeik miatt aggódnak. Mert nem akarja ám Bánffy b. korántsem elpusztítani a függetlenségi és 48-as pártot, sőt annyira megy kegyességében, hogy bizonyos kerületekben, ott t. i. ahol bármilyen áldozattal lehetetlen volna kormányparti jelöltet keresztülrészakolni, hát még költséget is ad, csak hogy jámbor férfiak kerüljenek.

Szabad ezeknek a tessék-lássék kedvéért aztán tüzet is okádniok, kedvükre szidni az átkos kormányt, csak bizonyos döntő szavazásoknál, — hogy némi rekompenzáció legyen az előlegzett költségért — akkor kell valami ügygyel távollétükkel tündökölniök. Et quorum pars magna fui... Eddig is voltak ilyenek a parlamentben, és kilátás van reá, hogy most még többen lesznek. Bizony, rossz idöket élünk, rossz csillagok járnak... s egy szép napon azt vesszük észre, hogy képviselőink minden feltétel nélkül eladtak bennünket Ausztriának.

egy oiy környezet, a mely szeretné már a papát, a férjet, a testvért, vagy a bácsit földesurak látni; hozzá nyaranta látogatásba menni, fogatján kikocsizni, meg eldicsekedni vele.

Az én Névtelen barátom szintén körül volt véve ilyen atyafisággal, de meg érezte is keblében ama demokratikus gögöt, hogy miért lenne ő nála Viziszomi Borszéki Barnabás külön ember? Ha kicsiny az ő sok pénzének a „Wertheim szekrény“, — hát meglátott valahol egy urasági „gránárium“ ot: lehet neki olyan nagy szekrénye is. Abból a kis Wertheim szekrényből egy ilyen nagyot kihuzni? Még csak ördögi mesterség sem kell hozzá. És addig addig merészkedett ennek a gondolatnak a szemébe nézni; addig-addig sétált ezen eszmével karöltve és addig-addig hallgatta az atyafiság biztató szözetát, hogy sok-sok álmatlan éjszaka után végre erőt vett rajta a bátorság és Isten neki fakeseszt!... Megtörtént vele, a mi sok más ilyen demokratával, hogy egy szép nyári reggelen egy gyönyörű park közepén, egy szép ősi, cimeres kastélyban ébredt föl az egész megföldesurasodott familiával együtt.

Budapesti cselédeit is magával hozván, ezek méltóságos urazni kezdtek. Csitt, te céda arisztokratikus csöcselék! Nem hallgattok el a méltóságos címmel! — De mikor hát már

H i r e k.

Pécs, 1896. aug. 7

Ignác, az áruló.

A ki est a históriát nekem elbeszélte, valamikor molnár inas volt a Tettye-utca végén sárgálló visimalomban; ma pedig Kapos Szekesőn legénykedik, ugyancsak egy visimalomban.

A gazdáját Pártos Gergelynek; a gazdája lányát pedig Juliskának hívták. Ő és Juliska szerették egymást Pártos uramtudta nélkül, mert ez utóbbi Liestes Ignácnak, az első molnár legényének szánta a leánya kezét.

Hőstünknek pedig egy szép napon felmondott. Felmondott azért, mert hőstünk nem szerette a liestlopás mesterségét s e miatt „ifur“-nak nevezte el gunyból a személyzet is.

— Néhány nap mulva el kellett mennem, a nélkül, hogy isten hozzádot sem mondhatok szivem királynéjának. Kezdte a tulajdonképeni elbeszélést hőstünk, a kinek — teljes tisztelettel — ime ezennel átadom a szót.

Ezen mindenáron segitenem kell.

Borongó hangulatban indultam a Kapos partjára. Utközben kész terv fogalmazott meg agyamban, melynek kiviteléhez Liestes Ignác segítése szükségeltetett. Hiszen úgy sem sokat törődik a leánnyal, — az egész leginkább Pártos Gergely uram akarója. Liestes Ignác pedig egy jó tanácsért, a mire nagyon is rá van szorulva, sokat megtesz.

Liestes Ignácnak egy a sebezhető része: a neve.

Bántotta Ignácot a keresztségben tett — ránézve végzetes baklövés.

Miért nem Márton, István, vagy más molnár emberhez illő nevet adtak neki? Ez a gondolat gyötörte lelkét ébren és álmában: untalan. Sokszor, ha a malmot rendben hagyta, kiült a csolnakba, s nézte a vízfollyását, mintha csak arra fogadták volna. Jobb keze középső, mutató és hüvelyk ujjával erősen törölgette az orra alatt felejtett néhány szál szőrt, mit büszkén bajusznak nevezett.

Most is éppen ezen állapotban találtam Csendesen letültem a parton s figyeltem lelki tépelődését. Iszonyu lelki harc dühönghetett kebelében. Egyik szemét behunyta, míg a másikat úgy kinyitotta, hogy szemöldöke fel szaladt egészen a homlokára még a szája is mozgásba jött a nagy igyekezet miatt, csak hogy ki bírna szabadulni abból a kaosz-ból, melybe megint betévedt.

Budapesten nagyságos urnak hívták. Hogy illik az össze a mostani nagy urasággal? Szóval minden tekintélyét — e kélt szednie; hogy magasabb rangfokozatban ne részesítsék. Ha birtokos előde, a ki egy szalmát se tett keresztül azért, hogy a birtokot tulajdonának tekintse, hanem úgy szakadt a nyakába ősi jusson, megelégedett a tekintetes címmel, hát ő, a mint a helyzetet egész tisztaságában fölfogja s a mennyiben, hogy saját érdeme következtében jutott idáig, magasabb címet érdemel is: a nagyságosat teljesen kielégítőnek találta.

De hát még ez a szokatlan nagyságos cím is forradalmi lábra állította a falu népét. Kivált a falu határában lakó négy komposzszeszor, a négy tekintetes ur találta ezt a nagy titulust még sokkal nagyobb szemtelen ségnek. Azért talán, mert neki két ezer hold földje van? Egy magának annyi, mint a többi négynek? De hát ki ő? Mi ő? Milyen bölcsőben ringatták, hogy még azzal a címmel sem elégszik meg, a melyet előde viselt, aki pedig ur volt eredetileg, nem ilyen jöttment bugris, vagy mi.

Mikor Névtelen barátomnak ezek a förmedvények tudomására jutottak, a demokrata gög fölagaskodott benne. Mivel hogy az ember az ő gögösségére mindenféleképpen talál jogcímét, ha arra kerül a sor, a demokrata

Segitettem a baján, oda szóltam neki.
— Hogy áll a vis, Ignác?
— Nem áll as sehogysem, mert folyik;
— volt a kikorrigált válasz.
— Ugy értem, apad e vagy árad?
— Hol apad, hol meg árad, a hogy a fölséges uristen akarja.
— Hát a Juliska ma még nem volt a malomban?
— Nem ám! mert ménkü sok dolga van.

— De hát mi fölött gondolodik kend ugy, Ignác?

— Tudhatná as ifur, ha nem kérdené is. S valóban eltaláltam a gondolatát.

— Bizony baj, nagy baj, ha egy jóra-való magyar embert Ignácnak hívnak. Én már segitettem volna a bajon. Most jó alkalom van, kend is segíthetne.

Nem is kellett Ignácnak mást mondanom, csak est; mindjárt kijött hozzám a partra, leheveredett előttem a kavicstörmeleken hasra, fejét pedig könyökre támasztott kezére bizta s ugy leste ajkaimról as ígéket.

— Volt-e kend már bér málkozni?

— Világéletemben soha!

— Nohát most itt van a püspök, el megy kend oda s választhat szép nevet; azután azt viselheti kend mindaddig, míg egyszer el nem vál tőle a temető kapujánál.

Most csodálkozott ám még Ignác. Fölhuzta a száját a füléig, hogy a hegyesre pödört bajuszserte majd kiszurta a szemét.

— Nem tréfál az ifur? — kérdé óvatosan.

— Dehogy; a legkomolyabban beszélek; — továbbá a Pártos Gergelyt elhivja kend keresztapának — annyi az egész.

Erre a szavamra Ignác olyan lett, mint a vaj. — Nyakamba borult, kezeimet szorongatta s örömmel kiáltott fel:

— De jó tanácsot adott az ifur, áldja meg az Isten, ugyan mikor fizetem én ezt vissza?!

— Akár még ma estére; — fogtam szavan Ignácot.

— Hogyan? Mondja el a módját az ur s olyan igaz, minthogy még most Liestes Ignác a nevem, meghálálom a jóakarátát.

— No jól van, hát figyeljen. Tudja kend, hogy Partos Juliskát nagyon szeretem; azt is tudja kend, hogy Pártosékhöz men-nem tiltva van. Nekem pedig holnap el kell

is föl tudja fújni magát. Azért vagyok nagyobb ur, mint az a tekintetes ur, a ki elődöm volt: mert ezt a birtokot saját becsületes szerzeményemből vettem, ő pedig ingyen jutott hozzá, még se tudta megtartani. A tekintetes urak csak arra lehetnek kényesek, hogy születtek, de én születtem is, szereztem is.

És mert ezzei a demokrata göggel Névtelen barátom még a cselédeit is kibélelte, tettek azok olyan lenézést a faluban, olyan foghegyről beszéltek a tekintetes urak cselédeivel, hogy azok a végsőig ellettek keseredve. Tudakozták a jegyzőtől, bírótól, még a főszolgabíró hajdujától is, hogy: tulajdonképpen miért nagyságos ur az a nagyságos ur? Mert talán ő olyan szörnyűségesen szörnyen nagy ur? A mely nagy tudakozásnak az lett a vége, hogy szegről-végről kifirtatták a nagyságos címnek minden tekintetbeni lehetőségét és egy huszonnégy óra alatt mind a négy tekintetes urból nagyságos urat csináltak.

Pedig ezt hamarabb is megtehették volna de a négy tekintetes ur mint afféle tősgyökeres uriember, nem akarta ezt a demokrata címet felvenni; ámde mikor neszét vették, hogy a cselédek közt máskülönb sztrájk lesz; hogy a tekintetes urak cselédei uruk címeivel elégedetlenek, mert a nagy-

utasnom, s így Juliskával nem beszélhetnék, hacsak kend nem mondaná neki, hogy estére a kert alatt várom.

— Hát megmondom neki.

— De nem haragzik kend rám Ignác?

— Nem én ifiur, hanem szavamnak

állók.

Ezzel astán elváltunk.

As estét nem irom le, mikor Pártosék kertjébe lopóztam, mert az is olyan volt, mint több csillagtalan éjjel: sötét. Megvontam magam a diófa tövébe s vártam Juliskát. De alig helyezkedtem el a frissen ásott földön, már is éktelen csaholással tört felém a Bodri.

Nyomában mindenütt Pártos Gergely egy zsák hordó fával. Rosszakaratu szándéka azonnal világos lett előttem.

Zerge ügyességgel vetettem át magam a kerítésen s az ott settenkedő Ignáccal úgy ütöttem össze a fejem, hogy majd kicseréljük az orrunkat.

Azzal astán neki a sötét éjszakának. Hallottam, a mint Ignác, az áruló, utánam kiabált:

— Ast nem mondta az ifiur, hogy Gergely gasdának el ne meséljem a dolgot. — Tisztelteti a Julcsa leányasszony.

Mormogtam rá fogaim közt valamit, de aligha volt a szokásos — köszönöm.

Napirend 1896. augusztus 8-án.

Naptár: szombat, aug 8. — Róm. kath.: Cirjék. — Prot.: Cirjék. — Görög-kel.: (Julius 27.) Pantaleon. — Zsidó: 8. Reeb. — Nap két 4 óra 32 perckor; nyugszik 7 óra 5 perckor. — Hold két reggel 3 óra 8 perckor; nyugszik este 6 óra 50 perckor.

Időjárás: hőmérséklet 20-3 Celsius fok meleg, légnymás 745. Kilitás a központi meteorologiai intézet jelzése szerint: változó felhőzet mellett, szel és hőszűrés várható.

— (Pécsi iparostanonok a kiállításán.) Holnap (szombaton) délelőtt, a fél 12 órai vonattal utasnak föl Budapestre azok a tanoncok, a kiknek uti és ellátási költségét részben az ipartestület, részben a kereskedelmi és iparkamara fedezi. Az ipartestület költségén utasnak:

Szalay Leó könyvkötő tanonc

Kajdy Mihály kőműves "

ságos ur cselédei által lenézettek, hogy ugyanezen szempontból már kongresszust is tartottak; de tudomásukra esvén, hogy a nagyságos ur azért nevezte magát nagy ságos urnak, mert különb embernek tartja magát a tekintetes uraknál. Hát ez a sok, fontosabbnál-fontosabb, de kivált a legutóbbi argumentum, nem tévesztette el hatását! A tekintetes urak megadták magukat a nagyságos címnek.

Történt pedig ez 5-6 évvel eselőtt és ságoság-komaság utján úgy elharapózott a nagyságos cím, hogy ma már az egész megyében alig találunk tekintetes urat. Pedig ha már egyszer az ő tekintetes kerékvágásából az ő nemesi birtokosság is kiszökkent s idegenbe menve nagyságossá változott át: a skrupulusok jege meg van törve s csak addig legyünk szegény emberek, a míg a pincérek, hordárok, kalauzok stb. által használt méltóságos címzések a fővárosi cselédség által is észrevétlenül, elterjednek.

A legnevetesebb pedig az egészben az lenne, ha a kormány az ő tekintélyét megmentendő, a nagy nemzeti család gyermekeit ezen kedvtelésből üzőtt ártatlan sportól eltiltaná.

Tóvölgyi Titusz.

Jilly Lajos lakatos tanonc

Soós István csismadia "

Verhovnek Ferenc kádár "

Ferburger Péter asztalos "

Schönberger Lajos "

Molnár Imre kovács "

Breitenbach János cipész "

A kamara költségén utasnak:

Bezsovitski Antal nyomdász tanonc

Rosbarth Ferenc asztalos "

Mahotka János "

Marton János "

Märts Mátyás "

Ernhaft Nándor " segéd

Szekeres Lajos cipész "

Cibak Antal szijgyártó "

Szuprimovits András szobafestő "

Schwartz Károly részöntő tanonc

Horváth Béla lánckovács "

Schneider Andor lakatos "

Kövér Tamás "

Gábris Gusztáv órás "

Pap József építész "

Horváth Tivadar könyvkötő "

Lócsér Sándor bádogos "

Beck János cipész segéd

Károly János kárpitós segéd.

A maguk költségén, kedvezményes áron

utasnak:

Tóth Sándor sütősegéd és neje

Hufnagel Menyhért cipész segéd

Novák Ferenc "

Farkas József "

Esenkívül úgy a kamaráznak, mint az

ipartestületnek egy-egy kiküldött alkalmazottja, akik a csoport együttmaradására fog-

nak felügyelni mind az uton, mind azon a

két napon keresztül, míg a kirándulók a fő-

városban időznek.

— (Vonatok beszüntetése.) A

magyar királyi államvasutak vonalain e hó-

napban több vonatot szüntetnek be, melyeket

a közönség úgy sem vess valami nagyon

igénybe. Egy része e vonatoknak augusztus

17-én szűnik meg; másik része pedig augusztus

21-én. Ekkor, vagyis aug. 21-én, szűn-

tetik be a Budapest-ujdombovári vonalon

az Ujdombovárról reggel 6 óra 25 perckor

induló és Budapestre délelőtt 11 óra 45 per-

ckor érkező 1007 számú személyvonat; vala-

mint a Budapestről éjjel 11 óra 50 perckor

induló és Ujdombovára reggel 5 óra 15

perckor érkező személyvonat is. Tehát még

augusztus 20-án fel lehet e vonattal utasni

Budapestre az ujdombováriaknak; de már

haza más vonaton kell jönniök.

— (Áthelyezett lelkesek.) Lie-

belt Ferenc belvárosi plébániai segédlelkész

Tolnára helyeztetvén át, helyébe Fajth

Lajos jött Szegzárdról. Ez utóbbi helyére

pedig Háry Ede tolnai segédlelkész helyez-

tetett át.

— (Állami kedvezmény.) Ivá-

nkovich István, kastélyos-domboi (somogy-

megyei) mezőgazdasági szeszgyára részére a

törvényileg biztosított állami kedvezménye-

ket a kereskedelmi és pénzügyi ministerek

megadták.

— (A tartalékos honvédtisztek

nőstülése.) Fejérváry Géza b. honvédelmi mi-

niszter a tartalékos és szabadságolt állományu,

de tényleges szolgálatot teljesítő honvédtisz-

tek nőstülése dolgában rendeletet bocsátott ki.

E szerint: Azok a tartalékos és szabadságolt

állományu honvédtisztek, a kik a Ludovika-

Akadémiában mint tanárok működnek, esen-

tul csak akkor nőstülhetnek, ha az előírt

kauciójuk megvan. A ténylegesítés végett

próbaszolgálatra bevonult tartalékos honvédt-

tisztek esentul szintén nőstülhetnek, de csak

a szabályszerű kaució letétele mellett.

— (Kinevezések a vármegyé-

nél.) Gyenes László irnokot közigazgatási

nyilvántartóvá, Ritsl Győző és Mérey

Tivadar díjnokokat irnokokká nevezte ki a

főispán.

— (A szegzárd-báttaszéki va-

sut építési engedélye.) A kereskede-

lemügyi miniszter megadta az engedélyt arra,

hogy a szegzárd-báttaszéki vasut építési mun-

kái fogamatba vétessenek. Ez alkalommal

döntött a miniszter a közigazgatási bejárás

alkalmával előadott kérelmek fölött is, ne-

vezetesen elrendelte a Szegzárd város által a

vásártéren létesített kivált aluljárót s a

Pilis község és a terézianumi uradalom közt

a vonal vezetése nézve felmerült ellentétet

aszáltal egyenlített ki, hogy a két varians

vonat között egy átlós vonal megépítését

rendelte el, miáltal mindkét érdek kielégíté-

sét nyerte. A vasut megépítésére az enge-

délyokirat keltétől számított egy évi határidő

állapított meg, tehát az építés 1897. évi

julius 9-ig befejezendő.

— (Borsalmas éjszaka.) Borsal-

mas éjszaka vonult el városunk felett az

éjjel. Már a tegnap reggeli szélvihar és

rémes borulás is elég lett volna erre a hétre

s most az éjjel ehhez olyan vihar, villámlás

és mennydörgés járult, milyenre talán azok

a bizonyos legöregebb emberek sem emlé-

keznek. A tegnap reggeli szélvihar és boru-

lás annak a nagy jégesőnek volt utókövet-

keszménye, mely Mánfa, János, Pölöske és

Bottyán községek felett vonult el s leverte

a fák gyümölcsét, de még a fákat magukat

is megrongálta. Olyan jégesemek estek,

mint egy egy dió s rem kerek, hanem szög-

letes, hegyes végűek s olyan erővel, hogy a

fák kérgébe is becsúszdtek. Az idő astán

ziderült mifelénk; de már este nyolc óra

tájban sűrű villámok cikáztak az égen, túl

a Mecsekén. A borulás mindnagyobb lett,

mindazonáltal úgy tizenegy óráig csendes és

nyugodt volt az éjszaka. Ekkor kezdődött

az óriási zivatar olyan szélvihar kíséretében,

mely szinte bömbölve rohant le a hegyekről,

bele a nyílt utcákba s végigszúgott a házak

közt úgy, hogy megrogtt bele minden

ajtó és ablak. A folyton bömbölő, soha meg

nem szűnő szélvihar mellé járult a feketére

borult ég mély, félelmetes és szinte állan-

dóvá vált döngése s cikáztak a villámok

folytonos egymásutánban egész órahosszant.

Közben eső esett ugyan, de még sem akkora,

a milyent az óriási zivatar szűlt volna, ha

nem utókövetkeszménye lett volna a vidéken

támadt felhőszakadásnak, hanem itt tört

volna ki elementáris erővel városunk felett.

Igy is azonban nagy pusztítást okozott a

vihar különösen a gyümölcsösökben, lerázva

a gyümölcsöt, éretlent és érettet egyformán

az ágakról, de még az ágakat és fákat is

kitördelve. Hogy a vihar mily pusztítást

vitt véghez Pécs környékén, azt csak reggelre kelve tudtuk meg, hogy a vidéken még nagyobb volt a még több kárt okozhatott, arra pedig következtethettünk abból, hogy a Budapestről jövő reggeli vonat nem érkezett meg a rendes időben a órától-óra hiába vártuk érkezését.

És a vonatkéés oly nagy lett, hogy a reggel fél ötkor érkező szokott budapesti vonat ma délután félegykor érkezett csak meg Pécsre. Az ok pedig — a mifelénk járt borzalmas vihar oka is — az az égháboru és felhőszakadás volt, mely a tolnamegyei Hidegkut és Gyönk tájékán kezdődött a egész Pécsváradig húzódt. A hidegkut-gyönki vonalrész a támadt visár teljesen alámosta a szántóföldekről lehozott iszappal és kukoricaszárral úgy elfődte a síneket, hogy órák hosszába került, míg a sínek tiszták és a vonal úgy helyreállítva lett, hogy a vonat nagy óvatossággal átjöhött rajta. Hosszúhetényben harcászati lögyakorlatot tartó katonáinknak is volt része abban a nagy viharban, melynek utókövetkezménye a tegnapi reggeli borulás volt. Hosszúhetényben is óriási sivatár és jégverés volt és sátrakban táborozó katonáink régen nem láttak olyan vihart, mint ekkor, a mi egész napi masirozásnál is jobban megviselte őket.

— **(Szélhámos katona.)** Különös sportra adta magát egy közös hadseregbeli káplár, kiről nem tudják, hogy a 44-sekhez, vagy az 52-tesekhez tartozik e. Elég az hozzá, hogy — mint bennünket éppen egy becsapott egyén értesít — ez a hadfi megfordult a budai külvárosban, különösen a Katalin utcában és aranygyűrűket jó drágán árúított, a melyekkel alaposan becsapta vevőit, mert az aranyoknak feltüntetett gyűrűk pakfonból készültnek bizonyultak a bennük levő ékkövek üvegutánszatok voltak. Mire azonban erre a csalásra rájöttek, dacára a sürgős keresésnek, a csalónak nyoma veszett. A szélhámosra felhívjuk a katonai hatóság és a rendőrség figyelmét, hogy a jókedvű üzérkedő katona ne tizhesse tovább galád csalásait.

— **(Eltűnt száz forint.)** Ma reggel egy kereskedő asszal állított be a rendőrséghez, hogy elloptak tőle száz forintot. Az esetet pedig a következőképp adta elő: Mindenkor reggeli boltnyitás után, 5-6 óra tájban szokása az előző napi bevételét a kasszából összeolvasni. Ma is hasonlóképpen cselekedett a kassa tartalma már nagyrészt pénznemenként becsomagolva állt a pudlin, mikor egy ismeretlen ember jött be a boltba és egy krajcárért ugynevezett „je nidge“-cigarettaért kért. A kereskedő kiszolgáltatta a miközben a vevő rágyújtott, neki valami dolga akadván, a pénstől távolabb ment. A vevő köszönt és távozott a mikor a kereskedő ismét pénzhez tért vissza, akkor látta rémülve, hogy a legnagyobb csomag, melyben száz darab ezüst forintos volt, nincs sehol. Eltűnt, mintha a föld nyelte volna el; vagy igazabban, mert bizonyára az a vevő vitte magával. És a megrémült kereskedő le is írta vevőjét, hogy miképp nézett ki, hogyan volt öltözve a már a nyomozást is megakartá indítani a rendőrség a tolvaj után, mikor alig egy óra múlva jön

a kereskedő inasa a jelenti a rendőrbiztosnak, hogy ne keressék a tolvajt, mert a száz forint — megvan. Nem is lopta el senki; csak nem találta akkor — nagy ijedtségében — a főnöke. Az inas jelentését nem vette hitelesnek a rendőrség a csak mikor maga a kereskedő jelentette, hogy az eltűnt száz forint megkerült, akkor hagytak fel a tolvaj keresésével.

— **(A költő édes anyjának temetése.)** Jó barátok, jó ismerősök nagy csoportja jelent meg a kis szerény József-utcai hajlékban, a hol a költő édes anyja, özv. Wéber Ferencné hült tetemei be-szentelésére vártak. Négy órakor megérkezett a konduktus, élén Magenheim József belvárosi plébánossal a kezdetét vette a kis udvaron a gyászszertartás. Utána a pécsi dalárda énekelt egy szívhes szóló gyászdalt, egy utolsó istenhosszadot, melyre a koporsónál álló fiú, aki addig elfojtani igyekezett belső fájdalmát, hangosan elkezdett szokogni. A temetési vállalat emberei ezután föltették a koszorúkkal elhalmozott koporsót az üveges gyászkocsira a megindult a menet a Mór- és Király utcákon keresztül a temetőbe, ahol a családi sírboltba helyezték el a legboldogabb anyát. A ki dalt érdemelt, mert költő anyja volt és könyvet, mert szeretett.

— **(A munkakiállítás jutalmazottjai.)** A millenniumi iparos tanonc- és segéd-munkakiállítás jutalmazottjainak névsorát a versenybírók már megállapította. A jutalmazottak közt ott vannak a segédek között Cibák Antal (Pécsről), Wenk József (Szegzárdról) és Hlinka Ferenc (Kaposvárról), kik második díjat 1-1 db arany jutalmat kaptak; a tanoncok között Blum Henrik (Hógyészről), ki szintén második díjjal, egy db arannyal lett megjutalmazva.

— **(Pórujárt zsebmetező.)** A tegnapi havihegyi bucsu alkalmával egy cigányasszony egy Fraho Mátyásné nevű drávaszabolcsi asszonyt ki akart zsebelni. Az asszony azonban észrevette és lármát ütött a pórujárt zsebmetező csak gyors futással tudott menekülni az elfogatás elől. Különben ha ez egy zsebmetzési kísérlet meg is hiúsult, másik négy sikerült; mert más négy bucsujáró asszonynak a zsebéből csakugyan kilopták a pénzét. Egyiknek egy forint, másiknak kettő-három volt a zsebében a az ügyes zsebtolvajok úgy eltűntették azt onnan, hogy még ma sem került meg egyiknek ellopott pénze sem.

— **(Szezon-téma.)** Sietve gördül az idő kereke; immár nyolcadik hónapját éljük az évnek. Észre sem veszi az ember a már tova tűnt a nyár minden kellemességével nem ugyan azért, hogy kellemetlen dolgokat zúdítson a nyakunkba, hiszen megvan minden hónapnak a maga kiváltságos előnye. De ez az ami szó, hogy beköszöntött hozzánk a nyolcadik hónap, akarva nem akarva, új szezon témákkal foglalkoznak az emberek. Meglehetősen unalmas, akár csak az időről való társalgás, amelyet tudvalevőleg mindig elődrántanak a társalgásra való tárgyak hiányában szűkölködő emberek. Valami titkos előérzet fog el mindenkit, mely ugyanarra a témára irányítja az emberek figyelmét. Esténként, ha két ember találkozik, bizonyos, hogy sóhajjal konstatálják:

— Nyolc óra! S már milyen sötét van! Hja! rövidebbek már a nappalok!

S ez most az igazi szezon-téma. Még nincs ugyan ok rá, hogy az elmúlás gondolatával foglalkozzanak az emberek, hiszen a nap melegebben süt, mint valaha, a fehér, könnyű ruháknak még jó ideig nem mulik el a divatja és egy-egy vihar ha meg is zavarja a nyár szépségeit, utána csak olyan mosolygósan kék az ég, mint amilyen azelőtt volt. S éppen azért annál feltűnőbb, hogy az érzékeny emberek mennyire észrevesznek minden bekövetkezendő változást. Ahelyett, hogy örülnének a jelennek, az utolsó nyári hónap már az őst juttatja az esztükbe és a sárga falevél, melyet a nap forró sugara aszalt össze szárazra, azt az időt varázsolja szemek elé, amikor eleinte egyesével-kettesével, később meg mind nagyobb tömegekben gurulnak végig sárga falevelek a kemény aszfalton. Addig aggódó gondossággal figyelik, mint hosszabbodnak az éjszakák a nappalok rovására és ha ketten találkoznak konstatálják:

— Hja! rövidebbek már a nappalok!

— **(Az élet terhe.)** Terhes volt az élet annak a gyerekleánynak, kit rózsás szép arcáért, karcsu sugár természetért csak a „Szép Ilonka“-nak kaptak az utcájukban. Terhes volt neki az élet, bár még csak tizennégy nyár forróságát érte meg a most, a tizennegyediknek közepén, arra a borzasztó gondolatra jutott, hogy megválna az élettől. Ma reggel még vígan dalolt, mikor az apja munkája után, anyja pedig a piacra ment bevásárolni. Egyszerre azonban, mikor maga maradt, elnémult a vidám dal ajkán a pár perc múlva a halál nyújtotta ki feléje a csontos, kemény kezét. A leány véghezvitte szomorú tervét; ott függött az ablak félfán egy másodperc óta, mikor betekintett szobájukba az ablakon át egy a házbavaló lakos, egy csinos fiatal szobaur. A másik pillanatban azonban levágta már a szobaur a kötelelet a az alélt leány épen akkor jött magához, mikor anyja hazaérkezett. Az élet terhét — állítólag — azóta, hogy a csinos szobaur megmentette, nem érzi a fiatal leány.

— **(Katonai személyiségek egyházi ünnepélyen.)** A belügyminiszter a mai nap folyamán a következő körredezletet intézte Baranyavármegye és Pécs város hatóságaihoz: Hivatalos egyházi ünnepélyek alkalmával a politikai hatóságok feladatát képezi a többi hatóságok és hivatalok meghívása. A végből pedig, hogy oly helyeken is, ahol katonai térparancsnokság nincsen, a magasabb, nem tetteleges állományu tiszték illetén egyházi ünnepélyeken résztvevését a lehetőség megadassék, felhívom a törvényhatóságot, hogy intézkedjék az iránt, miszerint az ily helyeken az ott nem csupán átmenetileg tartózkodó nem tetteleges tiszték, a törzestisztéktól felfelé, a politikai hatóság, esetleg a községi vagy egyházi előljáróság részéről a hivatalos egyházi ünnepélyekre meghívásának és részükre megjelenés esetén az első padosorokban megfelelő hely kijelöltessék.

— **(Elsején.)** Hencégi urnak számlát vitt e hónap elsején a szabója, a ki már többször hiába kereste őt, azért most kora reggel állított be hozzá. Tényleg az ágyban találta meg.

— Ah, maga az, szól Hencégi nagyuri tempóval. A számlát hozta?

— Igenis, nagyságos ur, egy kis pénzre volna szükségem.

— Nyissa ki a szekrényemet. Látja ott azt a fiókot?

A szabó kihuzza.

— Nem azt. A másikat.

A szabó kihuzza a másikat is.

— Az alatta levőt, szólta Hencégi. Jól van, az helyes. Mit lát abban a fiókban?

— Sok papirost — felelt a szabó.

— Az mind számla. Tegye oda a magáét is.

És asszal fálnak fordult és tovább aludt.

— **(Lopás a kocsiherékben.)** Ma reggel a budaivárosi vásártéren megállott a kocsiával Flesch Jakab németüröghi lakos. A kocsi magára hagyva, elietett a legközelebbi boltba, hogy egyetmást bevásároljon. A kocsiherékben hagyta tarisznyáját, a melyben jóféle szalonnán és kenyéren kívül nem volt más s így nem is gondolta, hogy valaki ellopja onnan. Pedig úgy történt. Mikor visszatért a kocsijához, nem találta a tarisznyát. Hült helye volt annak s hogy ki emelte el, még most sem tudja a megtarisznyátlanított ember, a ki csak annak örül, hogy a tarisznyát nem akkor lopták el, mikor pénz is volt benne.

— **(Új zóna a győr-—veszprém—dombovári helyi érdekű vasuton.)** A magyar királyi államvasutak igazgatóságának értesítése szerint a győr-—veszprém—dombovári helyi érdekű vasuton a győr-—bakony-—szent-lászlói vonalrész megnyitása napjával új zóna rendszerű személy- és postgyász díjszabás lép életbe, melylyel a múlt évi december 30-tól érvényes hasonló díjszabás érvényen kívül helyeztetik.

— **(Réce-tolvaj.)** Baranyi László, arányosi lakos udvarából tegnapelőtt éjjel hat darab hizott récét elloptak. A tolvaj a kapu tetején mászott be az udvarba s a bezárt ol ajtaját betörvén, az ott levő egy tucat récéből hatot ellopott. A károsult gazda feljelentésére nyomozták a réce tolvajt, a ki betörésre vetemedett a récék kedvéért, de ez ideig még nem tudták feltalálni.

— **(Epizód a térszenén.)** Javában szóltott tegnap estefelé a felsősétatéren a bumberdó és csinadratta, midőn egy négy tagból álló társaság érkezik elkéve a helyszínére, hogy ők is kivegyék részüket a zenei élvezetből. Persze, a padok már jóval előbb el lévén foglalva, sétálniok kellett a többi sétálókkal a gesztenye fasor egyik végétől a másikig. Alig ismétlik ezt a robotmunkát vagy kétszer, két dada, felpakkolva vagy négy kicsikével, felkereszedik az általuk elfoglalt padról és hazafelé igyekeznek: A mi társaságunknak éppen kapóra jött a széküresedés és siettek megszállani az árván hagyott lócát. Kellően elhelyezkedve hallgatják ezután végig a hátralevő programszámokat és az utolsó akkord elhangzásával igyekeztek ők is, a többiekkel hazafelé. A két nőből és két férfiből álló társaságot minden mellettük elhaladó mosolyogva bocsátja el maga előtt s midőn ennek a feltűnő sok mosolynak okát kezdvén kutatni, szemügyre veszik ruházatukat, hát horrendum: valamennyien asszal a bizonyos sárga fluidummal vannak ellátva azon a helyen, a melyen ülni

szoktak, a melyet a kedves kicsikék szoktak produkálni akkor, mikor a dada nem vesi figyelembe többszöri segélykérésüket. Talán valakinek mégis kötelességét képesné a sétatéri padok gondozása, melyek bizonnyára nem újrafestés céljából vannak odaállítva. Rendőr különben az egész térszene alatt sehol sem volt látható.

— **(Meglópták, míg aludt.)** Az éjszakai sivatár elől Bablócse Lukács napszamos bevonult egyik siklósi-utcai kocsmába s ott a pohár bora mellett szépen elszenderedett, Vele volt két ismerőse is, a kik mellette üdögéltek s míg ő aludt, megunták a várakozást s neki kászolódván, elmentek a kocsmából hazafelé. Bablócse a kocsmárosné keltette fel, s mikor ez fizetni akart, nem találta sehol a pénztárcáját, melyben összes pénze, két forint ötven krajcár benne volt. Természetesen, azonnal két társára gondolt, hogy azok lopták ki a pénzt a zsebéből s fel is jelentette őket a rendőrségnek. A gyanuba vett napszamosok azonban tagadják a lopást s így még nincs gazdája az alvó ember meglóptásának.

Művészet, irodalom.

○ A mohácsi ütközet. A hazánk történetében oly nagy jelentőségű forduló pontot képező mohácsi csatáról annak minden nemű vonatkozásaiban, minden eddigi leírás-

itt vagyok és önnel beszélek, hát megmondom: Di Villa Cervia gróf kéri, hogy fogadja el ajánlatát, rendelkezék a kápolna orgonájával, mint sajátjával. Elmondtam neki, hogy nagy zenekedvelő.

E szavak után, melyeket Don Bernardo csak úgy futtában mondotta el, hogy bizonyos természetes szinnel vonja be, az ifju egyideig habozott; de megnyugodván Don Bernardo modora következtében, melylyel az ajánlatot tette s hozzá még hallván, hogy nem is lesz ezükses a kastély küszöbét átlépnie, elfogadta a meghívást. Gyermeekies örömeiben kezét nyújtá a plébánosnak és melegen megköszönte fáradozásait.

— Lásza, Don Bernardo, — mondá oly mély érzéssel, a hogy még nem lehetett tőle hallani, — én a zenét a világ minden dolgánál többre becsülöm. Sokfélét tanultam: történelmet, irodalmat, idegen nyelveket, néhányat pedig külföldön való tartózkodásom alatt sajátítottam el. Csak huszonkét éves vagyok, de már többet tapasztaltam akárhány harmincévesnél. Minden nehezemre esett, csak a zene nem. Értek egy kicsit az ellenpontozathoz és ennek segélyével nem nagy nehézséggel teszem papírra a fejemben fölmerülő zenei ábrándokat. Ez az egyedüli vigasztalás, a mi számomra fennmaradt. Nagyon örülök tehát, hogy valami hangszeren játszhatom s örvendek, hogy az ön irányában eme jóindulatáért le lehetek kötelezve.

Mindezeket a részleteket magától Don Bernardótól hallottam, a mint könnyen elképzelheti. Ő maga beszélte, hogy a következő vasárnap együtt mentek a Di Villa Cervia-kastély kápolnájába. Calisto igen meghatott volt, mikor a kastély előterébe értek, s mikor a

— Ó, ha csak az a baj! — mondá Don Bernardo jó kedvvel. — Éppen a számon volt, hogy az ő gondolkozásmódjuk a legnemesebb a világon.

Ez után a beszélgetés után elváltak. Az ifju azonban nem akart addig távozni, míg Don Bernardoval meg nem fogadtatta, hogy senkinek sem szól az ő kívánságáról; s hozzá tette, hogy nagyon jól van ez így, mert az orgona fontosabb tanulmányoktól vonta volna el.

Mik voltak ezek a tanulmányok? Egy, kicsit olvasgatott, elmélkedett és a környéken bolyongott. A parasztok sokszor látták Calistót a legmagányosabb helyeken, a hegyek gerincén járni, Castagnettótól néhány mértföldnyire. Legjobban érezte magát, a hol a hegység legkopárabb volt, a hol a szél legmetszőbben fujt. A hegyormon megállt, őszefonta karjait s órákon keresztül elnézdelt — tudja Isten, mit.

Sohaem látták, hogy irt volna. Alig ért Castagnettóba, egy csomó levelet dobott a tűzbe, melybe multja volt temetve. Egyik bérlője, Vincenzo, ki szomszédságában lakott s takarított reá, azt mondta, hogy nagynéha kezébe fogta a tollat s hosszalábu fekete pontokat rajzolt egy vonalozott papírra. Ugye, már kitalálta, hogy hangjegyeket irt?

Don Bernardo nem cselekedett rosszul, mikor tudta nélkül ki akarta vágyát elégíteni. Mondom, ő semminek sem volt oka, szegény, bár őt okolják a sok rosszért, a mi azután történt s hogy ő idézte elő az egész szerencsétlenséget asszal, hogy az ifjut bevezette a kastélyba. A szegény lelkész csak jó szándékát mutatta vele; sem előre meg nem jövendőlhette, sem

nál kimerítőbb képet nyújt Fraknoi Vilmos a tiskötetes millenniumi történet most megjelent 78., 79. és 80. füzetében. Ennek a csatának leírását eddig csak hazai források után ismertük. Most azonban, hogy közzé tették és magyar nyelvre is lefordították Szulejman török aszultán táborában az általa vezetett hadjáratok történetéről irt hivatalos naplókat, ennek a csatának lefolyása más oldalról is meg van világítva. Ezen kívül Fraknoi Vilmos kritikailag állítja egybe Brodarica Márk szerémi püspök és kancellárnak és másoknak egykoru feljegyzéseit, valamint a külföldi hírlapok adatai nyomán a mohácsi csata történetét, melynek leírása sehol oly kimerítően és akkora pontossággal megírva nem volt, mint most a nagy történelmi mű IV. kötetében. A szöveg mellett két igen érdekes hasonmásban két ujságlapot mutat be a mohácsi csatáról. Ezek az újságok körülbelül olyan alakban és kiállításban jelentek meg, mint késő korcs unokáik, a vásári ponyvákon árult „históriák.” Még a rajzok is hasonló kivitelűek. Ezenkívül Kupelwieser összeállítására nyomán bemutatja Fraknoi a mohácsi ütközet pontos térrajzát, mely a két hadsereg állásait, a csata kezdetétől annak befejezéséig tünteti fel. A nagy történelmi nevezetességű Mohács közég jelenlegi távlati rajzát, a Dunáról tekintve, Csarna Károly rajzolta le igen sikerülten. A nagy és szomorú jelentőségű eseménynek ily kimerítő és eredeti kutatásokon alapuló megvilágítása is fényesen bizonyítja, hogy mily

jó uton járt az Athenaeum, amikor a magyar nemzet történetének megírását több tudósa bista, kik közül mindegyik abban a korszakban, melynek megírására vállalkozott, teljesen otthonos és járatos, és ennél fogva nem az eddigi könyvekben eiszórt tévhitet terjeszti, hanem a levéltárak, okmányok és egyéb egykoru források tekintetbe vételével önálló uton járva igaz, bebizonyosított dolgokat ír le. A nagy vállalat negyedik kötete már befejezéshez közeledik és szeptember közepén megjelenik.

Törvényszék.

§ Tolvaj inas. Morschauser Antal, tizenöt éves inasgyerek, Bruszt György siklósi óránál az órásmesterséget akarta megtanulni. Az órák járásánál és szerkezeténél azonban jobban tanulmányozta a főnöke kasszafiókjának tartalmát és a gazdaasszonya szekrényajtájának járását s e miatt astán ma a pécsi kir. törvényszék elé került kétréndbeli lopás vétségével vádolva. A fiatal tolvaj beismerte a lopást; elmondta, hogy a kasszába vagy tizisben nyult be s kilopott onnan összesen 2 frt 30 krt; a gazdaasszonya szekrényéből pedig cukrot és ennyivalót lopott, a mit csak talált. E büneiért astán a kir. törvényszék 2 heti fogházat mért rá s az ítélet jogerőssé válván, a fiatal bűnös átadatott az ügyésznek, hogy — tekintettel fiatal korára — büntetését magánzárkában kitöltse.

§ Kutya helyett embert lőtt. Megemlékestünk annak idején Józsa István gyűdi mezőőr esetéről, ki a mezőn az erdőőr kutyája helyett magát az erdőőrt lőtte meg. Ki volt adva a parancselat a községben, hogy a kóbor kutyák elpusztítandók s a mi csőszünk, mikor a mezőn egy kutyát látott a fűben ülni, hivatalos buzgalmában szeméhez kapta a fiintáját és lőtt. De a lövés — mint rendszeren — most sem találta el a célt, hanem a kutya helyett meglőtte annak a fűben alvó gasdáját. Gondatlanságból okozott súlyos testi sértésért hat heti fogházat mért csőszünkre a megtartott végtárgyaláskor a pécsi kir. törvényszék, mely ítéletet a pécsi kir. ítélő tábla is helybenhagyván, azt ma hirdették ki a vádlott előtt, ki megnyugodott benne s ellene az ügyész sem felebbezván, az jogerőssé vált s a peches mezőőr át lett adva büntetése kiállása végett a kir. ügyésznek.

§ Ítélethirdetések. Rosinger György vókányi lakost lopás büntette miatt ítélte el tavasszal a pécsi kir. törvényszék egyévi börtönre. Vádlott előtt ma hirdették ki ezt a büntetést jóváhagyó kir. táblai ítéletet, ellene azonban ő ismét felebbezéssel élt. Végb Péter és felesége, temerini lakosok, zsarolás vétsége miatt lettek elítélve a pécsi kir. törvényszék által. Ez ítéletet a kir. tábla is helybenhagyta s ellene az elítéltek nem felebbezván, az jogerőssé vált. A 30 és 20 forint pénzbüntetést most három, illetve két napi fogházbüntetés leülésével — fizetik ki.

meg nem akadályozhatta, a mit később Istennek cselekedni tetszett.

Don Bernardo tehát bejáratos lévén Emmanuel grófhöz, egyszer hozzá ment, hogy Calistoról s körülmenyeiről beszéljen.

— Azt mondják, — felelé a gróf — hogy meglehetősen magábavonuló ifju.

— Igen, gróf ur, magábavonuló, de jólelkű és finom modoru. Képszelje csak: bolondja a zenének s tölem kérdeste, hogy van-e a plébánia-templomban orgona; nagyon szeretne játszani. Az én jóvedelmem azonban nem engedte még meg, hogy ennyit költhettem volna s be kellett neki vallanom, hogy nincs.

— Igazán! — kiáltott a gróf. — Hát nincs a kápolnában orgona? Megmondhatta volna neki.

— Meg is mondtam; de tudja, gróf ur, hogy nem ajánlhattam fel, a mi nem az enyém. Aztán, ha jól tudom, az orgonát javítani kellene.

— Kedves Don Bernardo, ön az ur az én házamnál s rendelkezhetik, a mint tetszik. Még holnap Mondoviba küldök egy hangszerelőért. Hát csak mondja meg barátjának, hogy csak jöjjön; nagyon kellemes lesz az ő jelenléte a kastélyban. Ha jól értettem, igen zsenge korában távozott innen s nem lesz talán neki terhére gyermekora helyét viszontlátni. Én is itt töltöttem gyermek éveimet s tapasztalásból tudom, hogy bizonyos emlékek nem mosódnak el.

— Ó, a mi ezt illeti, gróf ur, nem hiszem, hogy jó volna neki emliteni. Mint tudja: komor ifju s nem szeret ismerettségét kötni.

— No hát jól van, én senkit sem fogok meghívni, — mondá Emmanuel gróf. — Ha kedve van orgonálni, minden vasárnap misénk van. Bemehet a kápolnába a nélkül, hogy hátsam lépcsőt meglátná. Jó lesz így?

Emmanuel gróf ezekkel az esetleg kiszalasztott szavakkal előszékenységet akart tanusítani s nem tudta, hogy töle, mint Di Villa Cervia gróftól, zokon veszi a nép, ha annak fia iránt udvarias, ki annyi ideig volt az ő kastélyának az ura.

Don Bernardó nagy örömmel és meglelégedéssel hallgatta a gróf ajánlatát; örült, hogy az egész dolog természetesenek tűnt fel s az ifjut mielőbb szerette volna látni, hogy az ujságot közölje vele.

De három hétig nem látta őt a vele való beszélgetés után és három hét múlva találkozott vele. Asalatt az orgonát helyreigazították s felhangolták s Don Bernardó nem remélvén többé zenésztét látni, ha csak maga föl nem keresi, oly arckifejezéssel tartott Castagnetto felé, mintha mulatságba ment volna.

Calisto lakásától nem messze, a hol az ut sétányt képezve kiszélesedett s nagy, sűrű lombu gesztenyefaktól volt beárnyékolva, Calistóra akadt. Hátratarított két kezében könyv volt, mintha az olvasottak fölött elmélkedett volna.

Alighogy Calistó a plébánost meglátta, elibe ment, egészsége felől tudakozódott; azután pedig kérte, hogy térjen be hozzá egy kissé és reggelizzék vele.

— Köszönöm, nem. — mondá Don Bernardó. — Még félórányi utam van hátra bizonyos ügyben, a mit el nem mulaszthatok. Majd máskor. De miután már

TÁVIRATOK.

— **Konspiráló püspök.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Rohitsch stájerországi fürdőhelyről jelentik: Strossmayer gyakovári püspök itt a magyar kormányzat ellen titkos összejöveteleket rendez. Zagorja papsága, mintegy 50—60 plébános és esperes tegnapelőtt titkos gyűlést tartottak és hűséget fogadtak elveiknek. Az értekezlet után testületileg zárandokoltak Strossmayer elé.

— **Angolok a vaskapunál.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A Budapesten szeptember havában tartandó nemzetközi kongresszusra az angol alsóház 29 tagja fog Budapestre érkezni és a király meghívása folytán jelen lesznek a Vaskapu megnyitásánál.

— **Katasztrófa Brűben.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Ma éjjel után a város süppedékes területén földrengés volt, melynek következtében 2 ház összedőlt, a környékbeli házak falai pedig megrepedeztek. A földrengés következtében a vasuti közlekedést beszüntették. Éjjel után egy órakor a 678. számú ház lakói észrevették, hogy a ház, mely a Faschenbergen épült, mozogni kezd. Futva menekültek ki a házból s épen jókor, mert nyomban összeomlott. S utána a vasuti hivatalnokok háza dőlt romba s számos ház falai megrepedeztek a földrengés következtében. Hajnali 4 óra óta változás nem állott be s a jelenlegi helyzet nem veszedelmes. Látszólag szünet is állott be a földalatti veszedelemben, mindazonáltal a lakosság rémülete igen nagy.

— **Pánik a börzén.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A bécsi és budapesti börzén nagy pánikot idézett elő a földrengés híre. A brűxi szénbánya papirjai 30 forintra estek.

— **A külügyminiszter Ischlben.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Goluchowsky Agenor, közös külügyminiszter, ma — nejével együtt — Ischlbe érkezett.

NYILT-TÉR+)

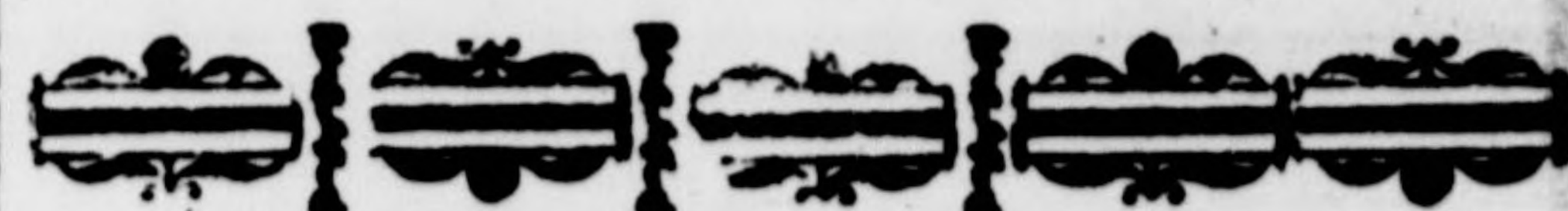
Krondorfi savanyuviz.

Stefánia trónörökösne forrás,
kitűnő gyógyviz,
kedvelt asztali viz.

Főraktár: Pécsent,
Hirschler Mór urnál.
Kapható mindenütt.

*) Ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget a szerk

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

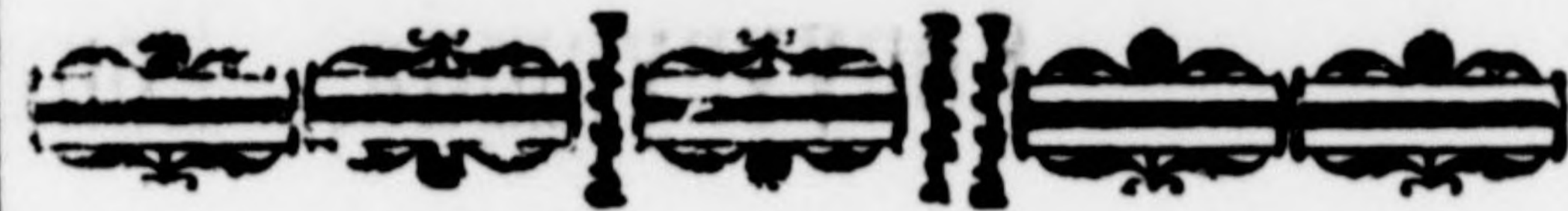

Rothschild-tapasz

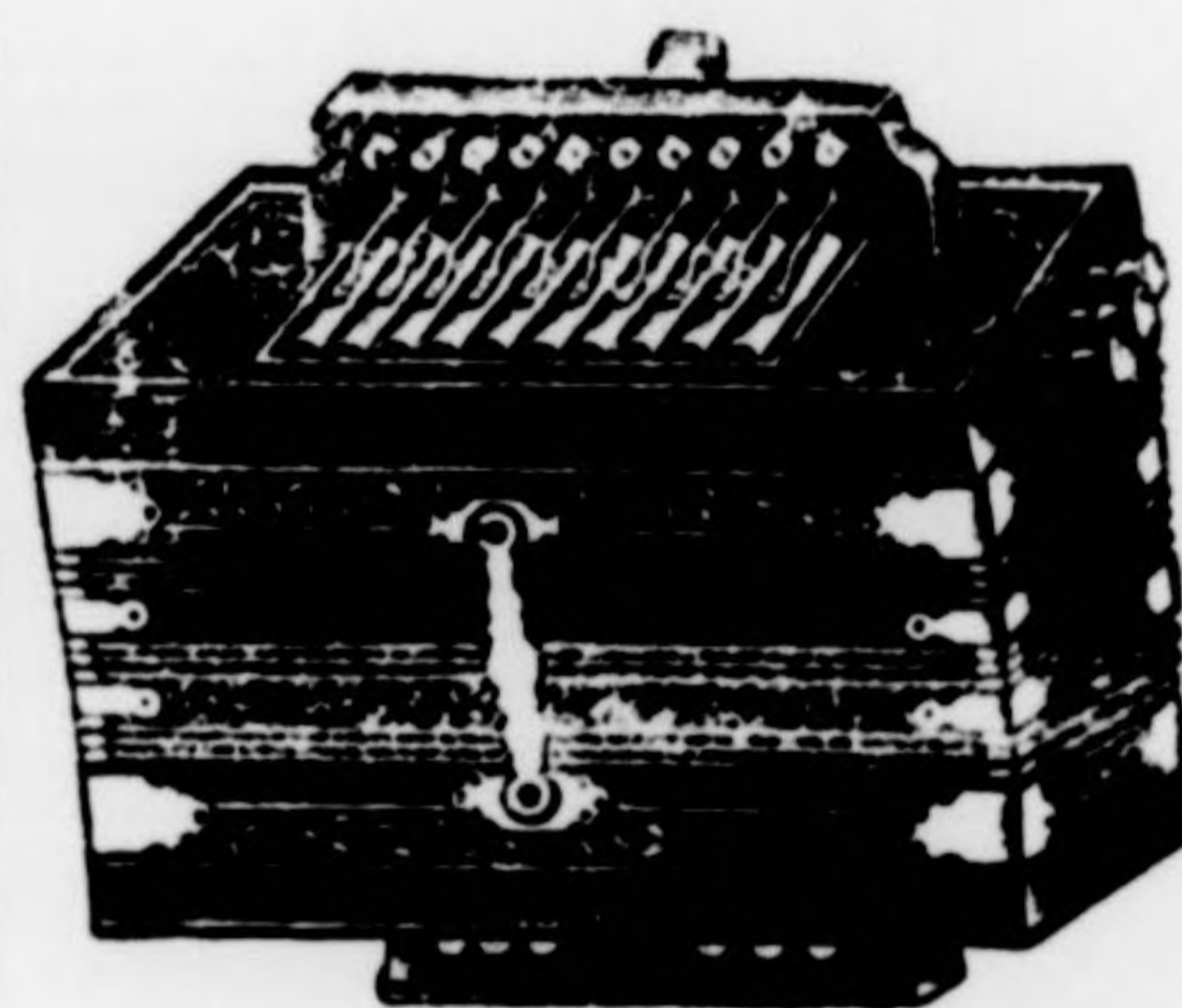
legjobban bevált köszvény, rheumatismus és mindennemű csúszos daganatok ellen. Egy tekercs Rothschild-tapasz, 90 krért (levélbélyegekben vagy postautalványon) bérmentve küldetik. Valódi minőségben csak a „Római császár” gyógyszerárban

BAYER HUGONAL

Bécs, Wollzeile 13. sz.
kapható. Ugyanott minden külföldi speciálisok nagy raktára.

Költözködés végett **egy ebédlő, salon, hálószoba-butorkok, nagy ebédlő szőnyeg, konyha-felszerelés** eladó, Klimó-utca 11. sz. alatt.

„Bohemia”

világhírű verseny harmonikát,

2 karost 4 frt, 3 karost 5 frt, 4 karost 6 frtért szállítok. Ezen harmonikának dupla erős 11 ránczos tömlője van, sarkain **érozvédőkkel**, nyitott, szegezett, nickel klaviatúrával, stb. Mindenik tisztán hangolva és remek orgonaszerű hanggal bír.

40 hangu 2. sz. nagyságu $15\frac{1}{2} \times 33$ cmtr. 4 frt, valdi aczél hangu 5 frt.
60 " 3. " " 17 " 34 " 5 " " " " 6.50
80 " 4. " " $17\frac{1}{2} \times 34\frac{1}{2}$ " 6 " " " " 8 frt.

Öntanító iskola ingyen, portó, csomagolás és láda 75 kr.

Hosszu billentyűkkel és gyöngyház lapokkal darabonkint 50 krral drágább. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Küldemény utánvétellel, meg nem felelők kicseréltetnek.

SCHUSTER C. A.,

harmonika-gyáros, Graslitz, (Böhmen.)

ZSOLNAY IMRE

butorraktára és műhelye

(tetemesen nagyobbítva)

Pécsent, Ferenciek-utca 11. sz.

Nagy választékban teljes és stilszerűen berendezett alvó-, dísz- és ebédlő szobák mindennemű fa-, vas- és kárpitozott butorok, képek, tükrök, függönyök, függönytartók és Thonet-székek szabott gyári árak mellett.

Abban a helyzetben vagyok, hogy **butorvásárlások** nálam is oly **jutányosan** eszközölhetők, mint Budapesten, vagy Bécsben.

(A pécsi edénygyár-raktár ugyanott.)

TAIZS JÓZSEF

Pécsett,

Mária-utca 1. szám a királyi tábla átellenében.

Könyvnyomda, könyvkötészet, nyomtatványraktár, papirkereskedés.

Ajánlja a kor igényeinek megfelelő berendezésü

könyvnyomdáját

nagyobb művek, folyóiratok, körlevelek, számlák, falragaszok, meghívók, tánczrendek, hivatalos és gazdasági táblázatok, részvények, alapszabályok, névjegyek, stb. stb. elkészítésére.

könyvkötészete

fel van szerelve papirmetsző, sodronyfüző, perforirozó, számozó, aranyozó stb. géppel, melyek segítségével a legegyszerűbbtől a legdiszesebb munkáig minden elkészíthető.

Nyomtatvány raktárából

körjegyzői, papi és ügyvédi nyomtatványok jó papiron olcsó árért kaphatók.

Papirkereskedésében

nagy választékban kaphatók fogalmi, színes és fehér író papírok, különböző súlyban és minőségben; itató papírok, levélpapírok dobozokban, írotollak, tollnyelek, különböző színű tinták, gummi arabicumok, fehérneműt jelző tinták, kaucsuk bélyegző tinták, pecsétviaszok stb. stb. eféle cikkek, olcsó áron.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.